

Sygn. akt I ACa 744/13

I ACz 859/13

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 grudnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Wiesława Kuberska (spr.)
Sędziowie:	SA Lilla Mateuszczyk SO del. Barbara Bojakowska
Protokolant:	sekr. sądowy Joanna Płoszaj

po rozpoznaniu w dniu (...) grudnia 2013 r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. Ł., T. S., L. K. (1), U. C., Z. J. i S. K.**

przeciwko **Miastu K. i Skarbowi Państwa - Prezydentowi Miasta K.**

o odszkodowanie

na skutek apelacji powoda L. K. (1) i pozwanego Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta K.

od wyroku Sądu Okręgowego w Kaliszu

z dnia 21 lutego 2013 r., sygn. akt I C 119/07

oraz zażalenia pozwanego Skarbu Państwa – Prezydenta Miasta K. na postanowienie Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia 18 stycznia 2013 r. w przedmiocie przyznania biegłemu wynagrodzenia za wydaną opinię

I. z apelacji strony pozwanej zmienia zaskarżony wyrok na następujący:

„1. oddala wszystkie powództwa w całości wobec obu pozwanych;

2. zasądza od powodów M. Ł., U. C. i Z. J. na rzecz pozwanego Miasta K. kwoty po 1.800 (jeden tysiąc osiemset) zł na rzecz każdego z pozwanych z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

3. zasądza od S. K. na rzecz pozwanego Miasta K. kwotę 7.217 (siedem tysięcy dwieście siedemnaście) zł z tytułu zwrotu kosztów procesu;

4. zasądza od L. K. (1) na rzecz pozwanego Miasta K. kwotę 7.217 (siedem tysięcy dwieście siedemnaście) zł z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

5. przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Kaliszu na rzecz radcy prawnego D. M. kwotę 8.858 (osiem tysięcy osiemset pięćdziesiąt osiem) zł brutto tytułem nieopłaconych kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu powodom M. Ł., T. S., U. C. i Z. J. i nakazuje kwotę tę wypłacić;

6. nie obciąża wszystkich powodów kosztami procesu poniesionymi przez Skarb Państwa – Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa;

7. nie obciąża wszystkich powodów kosztami sądowymi, przejmując je przez Skarb Państwa – Sąd Okręgowy w Kaliszu.”;

II. oddala apelację powoda L. K. (1);

III. z zażalenia strony pozwanej - Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta K. zmienia zaskarżone postanowienie z dnia 18 stycznia 2013 r. w ten sposób, że zasądzoną kwotę 8.867,69 zł obniża do kwoty 4.767,56 (cztery tysiące siedemset sześćdziesiąty siedem 56/100) zł, oddalając wniosek biegłej w pozostałej części;

IV. nie obciąża powodów kosztami procesu w postępowaniu odwoławczym;

V. przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Kaliszu radcy prawnemu D. M. kwotę 6.642 (sześć tysięcy sześćset czterdzieści dwa) zł brutto tytułem nieopłaconych kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym powodom M. Ł., T. S., U. C. i Z. J. i nakazuje kwotę tę wypłacić.

Sygn. akt I A Ca 744/13

I A Cz 859/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 21 lutego 2013 r. w sprawie z powództwa M. Ł., T. S., L. K. (1), U. C., Z. J. i S. K. przeciwko Miastu K. i Skarbowi Państwa – Prezydentowi Miasta K., działającego przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa, o zapłatę odszkodowania, Sąd Okręgowy w Kaliszu uwzględnił powództwo, co do zasady wobec Skarbu Państwa – Prezydenta Miasta K. i zasądził na rzecz powodów następujące kwoty bez odsetek: dla M. Ł. 29.870 zł, dla U. C. 74.675 zł, dla Z. J. 29.870 zł, dla S. K. 89.610 zł i dla L. K. (1) 14.935 zł. Powództwo w pozostałym zakresie wobec Skarbu Państwa – Prezydenta Miasta K. i w całości wobec Miasta K. zostało oddalone. Powodowie zostali w całości obciążeni kosztami zastępstwa procesowego na rzecz Miasta K., nie zostali obciążeni nieuiszczonymi kosztami sądowymi, a koszty zastępstwa procesowego pomiędzy powodami i Skarbem Państwa zostały rozliczone stosunkowo według rozstrzygnięcia, co do istoty sporu. Ponadto Sąd Okręgowy w Kaliszu orzekł o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej przyznanej z urzędu powodom M. Ł., T. S., U. C. i Z. J., a także postanowił obciążyć poniesionymi tymczasowo przez Skarb Państwa – Sąd Okręgowy w Kaliszu wydatkami S. K. w 8%, Skarb Państwa – Prezydenta Miasta K. w 38%, a pozostałych powodów nie obciążać tymi wydatkami.

(wyrok – k. 1185 – 1187).

Powyższe rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego zostało wydane na podstawie ustaleń faktycznych, które Sąd Apelacyjny zasadniczo podziela oraz przyjmuje za własne. Najważniejsze jego elementy przedstawiają się następująco.

Orzeczeniem Zarządu Miasta K. z dnia (...), w sprawie I dz. 4818/47, wydanym na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli, zatwierdzony został

sporządzony przez mierniczego T. W., plan podziału gruntów rolnych, położonych w K., przy ulicy (...), opisanych w księdze wieczystej pod oznaczeniem M.(...), stanowiących wówczas własność S. i H. małżonków M., na pięć parcel z zastrzeżeniem, że parcela nr(...) zostanie przeznaczona pod urządzenie ulicy (...) i zostanie odpisana na rzecz Gminy M. K.. Cała nieruchomość miała powierzchnię 14.25.37 ha. Orzeczenie to stanowiło decyzję wydaną w postępowaniu administracyjnym. Na mocy tej decyzji wydzielono działkę o powierzchni 0.24,42 ha, która miała stanowić grunt niezbędny dla urządzenia ulicy, a działka ta miała być „odpisana” na rzecz Miasta K., jako użytek publiczny, bez jakichkolwiek obciążeń hipotecznych. Od decyzji przewidziano możliwość odwołania do wojewody (...), z którego jednak adresaci decyzji nie skorzystali. Spadek po małżonkach M. nabyły: I. N. do (...)/8 części, oraz M. W., S. J. i J. K. do 1/8 części każda z nich. Współwłaścicielki nieruchomości w dniu 7 października 1948 r. w formie aktu notarialnego dokonały podziału nieruchomości na parcele i zniosły współwłasność nieruchomości w ten sposób, że każda z nich stała się właścicielką jednej parceli, a w wyniku wykonania warunku uczynionego w orzeczeniu administracyjnym z dnia 10 grudnia 1947 r. odpisały i przeznaczyły nieodpłatnie na rzecz Gminy M. K. parcelę oznaczoną nr (...). Ponadto Sąd Okręgowy ustalił, że decyzją Samorządowego Kolegium Odwoławczego w K. z dnia 10 marca 2009r. na podstawie art. 156 § 1 pkt. 2 k.p.a. stwierdzono nieważności opisanego orzeczenia Zarządu Miasta K. z dnia (...). Prawo własności Skarbu Państwa do spornej nieruchomości zostało ujawnione w księdze wieczystej nieruchomości w dniu 27 kwietnia 2007 r.

Dalej Sąd a quo ustalił, że powódka M. Ł. jest jedyną spadkobierczynią po M. W.. Po S. J. cały spadek nabył Z. J.. Po J. K. dziedziczą synowie S. i L. K. (2) w częściach równych, a po I. S. K. i U. C. po 1/2 części. Ostatecznie zdaniem Sądu I instancji powodowie dziedziczą udziały w parceli nr (...), a tym samym w odszkodowaniu z tytułu utraty tej parceli w następujących wysokościach: M. Ł. – 2/16 części, T. S. w ogóle nie doszła do dziedziczenia, L. K. (1) – 1/16 części, U. C. – (...)/16 części, Z. J. – 2/16 części i S. K. – 6/16 części.

Sporna nieruchomość była i jest nadal wykorzystywana na drogę publiczną. Nieruchomość nie jest objęta planem zagospodarowania przestrzennego, ale zgodnie z polityką przestrzenną Miasta K., ustaloną w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta K.” działka nr (...) wchodzi w skład jednostki bilansowej Z z przeznaczeniem pod tereny zieleni niskiej oraz realizację ścieżki rowerowej. Jest to długi i wąski pas gruntu, położony równolegle do istniejącego Kanału B., wyprowadzającego nadmiar wód wpływających do miasta rzekami. Kształt geometryczny działki pokrywa się z kształtem jednostki bilansowej Z, w ramach, której ma zostać zrealizowany publiczny szlak rowerowy. Obecnie jednostka ta obejmuje w części nabrzeże Kanału B., w części położoną na koronie W.(...) jezdnię istniejącej w tym miejscu drogi dojazdowej, w części natomiast rezerwę terenu pod budowę ścieżki rowerowej. Przedmiotowa nieruchomość jest, zatem przewidziana na cele publiczne. Teren działki jest płaski, zarośnięty niepielęgowaną zielenią, zachwaszczony i zakrzewiony. Wartość nieruchomości według jej stanu z 1948 r. a cen aktualnie obowiązujących wynosi 238.000 zł i 960 zł z tytułu nasadzeń.

W świetle poczynionych ustaleń Sąd Okręgowy uznał, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie w stosunku do Skarbu Państwa, gdyż za działanie dawnych organów samorządowych, zlikwidowanych ustawą z dnia 20 marca 1950 r. o terenowych organach jednostek władzy państwowej, odpowiedzialność ponosi właśnie Skarb Państwa. Tym samym roszczenia w stosunku do Miasta K. podlegały oddaleniu. Sąd I instancji uznał, że zdarzeniem prawnym wywołującym szkodę było orzeczenie Zarządu Miasta K. z dnia (...), w sprawie I dz. 4818/47, które wprawdzie nie prowadziło bezpośrednio do przejęcia własności nieruchomości, ale zawierało warunek uzależniający podział nieruchomości w celu zniesienia współwłasności od nieodpłatnego przeniesienia własności parceli nr (...) na Gminę Miejską M. K.. Jednocześnie Sąd a quo wskazał, że umowa darowizny z 1948 r. nie została wyeliminowana z obrotu, co jego zdaniem, „czyni bezpodstawnym jakiejkolwiek roszczenia windykacyjne przeciwko aktualnemu właścicielowi nakierowane na wydanie nieruchomości”. Za podstawę odpowiedzialności statio fisci Skarbu Państwa Sąd I instancji przyjął przepisy Kodeksu cywilnego, w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. – o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 162, poz. 1692), to jest art. 417, 419, 420, 420¹, 420² i 421 k.c. oraz art. 153, 160 i 161 § (...) k.p.a. Rozmiar odszkodowania zgodnie z regułą art. 160 § 2 k.p.a. może obejmować tylko poniesione straty, to jest rzeczywistą szkodę, gdyż szkoda powstała przed wejściem w

życia konstytucji RP z dnia 17 października 1997 r. Poszczególnym powodom przysługiwało, zatem odszkodowanie w wysokości udziału spadkowego liczonego od wartości 238.960 zł.

(uzasadnienie zaskarżonego wyroku – k. 1219 – 1232).

Apelacje od wyroku wniosła strona pozwana – Skarb Państwa – Prezydenta Miasta K. i powód L. K. (1).

Skarb Państwa zaskarżył orzeczenie w części uwzględniającej powództwo wobec niego w całości i zarzucił wyrokowi naruszenie:

1. przepisów prawa procesowego przez ustalenie stanu faktycznego przy uwzględnieniu opinii biegłej sądowej B. K. i uznanie tej opinii za rzetelną i merytorycznie uzasadnioną, mimo, że biegła ustaliła wartość nieruchomości, która w 1947 r. była rolą według cen nieruchomości o przeznaczeniu przemysłowym i mieszkaniowym oraz dopuściła się innych uchybień szczegółowo opisanych w apelacji, co w konsekwencji skutkowało błędnym przyjęciem, że wartość nieruchomości wynosi 238.000 zł;

2. przepisów prawa materialnego w postaci:

- art. 361 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 160 § i 2 k.p.a. przez przyjęcie, że zachodzi związek przyczynowo – skutkowy między szkodą wskazywaną przez powodów a orzeczeniem Zarządu Miasta K. z dnia (...), w sprawie I dz. 4818/47, mimo, że orzeczenie to nie powodowało utraty prawa własności przez poprzedników prawnych powodów, a tym samym delikt administracyjny nie polegał na wywłaszczeniu bez odszkodowania;

- art. 361 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 160 § i 2 k.p.a. przez naruszenie kompensacyjnej funkcji odszkodowania, którego wysokość na skutek zaniechania uwzględnienia rolniczego charakteru przeznaczenia nieruchomości wg. Stanu na grudzień 1947 r. a także na skutek podwójnego uwzględnienia naniesień, została zawyżona;

- art. 363 § 2 k.c. oraz art. 4 pkt. 16 i 17 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami poprzez nieuwzględnienie stanu nieruchomości z daty wydania decyzji administracyjnej.

W następstwie tak sformułowanych zarzutów skarżący Skarb Państwa wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa wobec wszystkich powodów w całości z zasądzeniem kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, także w zakresie tego postępowania odwoławczego

(apelacja strony pozwanej – k. 1252 – 1258).

Powód L. K. (1) zaskarżył wyrok w części, tj. w zakresie pkt. III ppkt. 2 i 3 zarzucając orzeczeniu naruszenie przepisów prawa procesowego polegające na błędnym ustaleniu następujących okoliczności:

- że na nieruchomości oznaczonej 3/1 nie było zabudowań mieszkalnych i gospodarczych;

- że nie należne jest odszkodowanie za powyższe zabudowania wobec swobodnego dysponowania nimi przez poprzedników prawnych powodów, choć wytyczenie działki przez zabudowania w sposób definitywny pozbawiło te nieruchomości jakiejkolwiek wartości;

- że powód ma prawo tylko do 1/16 udziału w odszkodowaniu, podczas, gdy wynosi ono 3/16 udziału, gdyż Sąd I instancji nie uwzględnił udziałów w prawie własności J. K.;

- że powód nie zgłosił żądania zasądzenia odsetek, podczas gdy roszczenie takie zostało zgłoszone w piśmie procesowym z dnia 15 października 2009 r.

W konsekwencji skarżący wniósł o zmianę wyroku poprzez zasądzenie na jego rzecz dodatkowo kwoty 123.807,50 zł. z ustawowymi odsetkami od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty oraz zasądzenia odsetek ustawowych od kwoty 14.935 zł od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty i kosztów postępowania za obie instancje.

(apelacja powoda L. K. – k. 1260 – 1268)

Postanowieniem z dnia 18 stycznia 2013 r. Sąd Okręgowy przyznał wynagrodzenie biegłej sądowej B. K. za wydana opinię pisemną w wysokości 8.867.69 zł, nakazując wypłacić tę kwotę z funduszy Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Kaliszu. Sąd przyznała wynagrodzenie biegłej za 231 godzin pracy i zwrot poniesionych wydatków.

(postanowienie – k. 1104)

Zażalenie na to postanowienia wniósł Skarb Państwa – Prezydent Miasta K. zaskarżając je w całości i wnosząc o jego zmianę poprzez obniżenie przyznanego wynagrodzenia przyznanego biegłej sądowej do kwoty odzwierciedlającej rzeczywisty nakład pracy.

(zażalenie – k. 1151 – 1153)

Powód L. K. (1) wniósł o oddalenie apelacji i zażalenia Skarbu Państwa – Prezydenta Miasta K. z zasądzeniem kosztów postępowania odwoławczego.

(odpowiedź na apelację i zażalenie strony pozwanej – k. 1335 i k. 1336 oraz k. 1344 – 1347)

Pozostali powodowie wnieśli o oddalenie apelacji i zażalenia Skarbu Państwa – Prezydenta Miasta K. z zasądzeniem kosztów postępowania odwoławczego. Jednocześnie powodowie poparli apelację L. K. (1).

(odpowiedź na apelację i zażalenie strony pozwanej – k. 1348 – 1351, protokół rozprawy apelacyjnej – 41.11 min. nagrania)

Pozwany Skarb Państwa wniósł o oddalenie apelacji L. K. w całości.

(odpowiedź Skarbu Państwa na apelację powoda – k.1341 – 1343).

Biegła B. K. wniosła o oddalenie zażalenia strony pozwanej.

(odpowiedź na zażalenie – k. 1358 – 1360)

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja pozwanego Skarbu Państwa – Prezydenta Miasta K. jest trafna, przy czym zasadny jest najdalej idący zarzut naruszenia prawa materialnego w postaci art. 361 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 160 § 1 i 2 k.p.a. przez przyjęcie, że zachodzi związek przyczynowo – skutkowy między szkodą wskazywaną przez powodów a orzeczeniem Zarządu Miasta K. z dnia (...), w sprawie I dz. 4818/47, mimo, że orzeczenie to nie powodowało utraty prawa własności przez poprzedników prawnych powodów, a tym samym delikt administracyjny nie polegał na wywłaszczeniu bez odszkodowania. Wprawdzie Sąd I instancji dokonując rozważań prawnych zwrócił uwagę na to, że orzeczenie administracyjne nie prowadziło bezpośrednio do przejęcia własności nieruchomości, jednak wskazał, że zawierało warunek uzależniający podział nieruchomości w celu zniesienia współwłasności od nieodpłatnego przeniesienia własności parceli nr (...) na Gminę Miejską M. K., czego jednak nie wyjaśnił w kategorii przyczyny odpowiedzialności Skarbu Państwa.

Nie może budzić wątpliwości, że poprzednicy prawni powodów oświadczając, że w wykonaniu przedmiotowego orzeczenia Zarządu Miasta K. z dnia 4 grudnia 1947r., „odpisują i przeznaczają na rzecz gminy miejskiej miasta K. parcele oznaczone w tym orzeczeniu numerem (...), o powierzchni 0.24,42 ha, pod urządzenie ulicy – jako użytek publiczny i na ten użytek powyższą parcelę w gminie miejskiej miasta K. oddają, bez żadnego ze strony gminy wynagrodzenia, przenosząc tym samym własność tej parceli na gminę miejską oraz wyrażając zgodę na dokonanie o tym przedmiocie stosownych wzmianek w księdze wieczystej” (§ 6 aktu notarialnego – k.10 – 14), dokonali darowizny wskazanej działki gruntu na rzecz Gminy Miejskiej M. K., celem urządzenia ulicy. Do dnia zamknięcia rozprawy przed

Sądem II instancji strona powodowa nie uzyskała orzeczenia eliminującego tę umowę z obrotu prawnego, na co zwrócił uwagę Sąd a quo, używając tego faktu, jako argumentu za oddaleniem żądania windykacyjnego powodów. Przeciwnie, w sprawie z powództwa M. Ł. przeciwko Miastu K. z udziałem po stronie pozwanej interwenienta ubocznego Skarbu Państwa – Prezydenta Miasta K. o ustalenie nieważności tej umowy darowizny, toczącej się przed Sądem Okręgowym w Kaliszu za sygn. akt I C 79/10, zapadło w dniu 20 września 2010 r. prawomocne orzeczenie oddalające powództwo. Orzeczenie to dotyczyło, co prawda tylko stosunku prawnego pomiędzy M. Ł. a Miastem K., ale Sąd ad quem w tej sprawie podzielił zapatrywania prawne wyrażone w sprawie I C 79/10 przez sądy obu instancji odnoszące się do ważności umowy darowizny. Podkreślenia wymaga jeszcze i to, że powodowie w tej sprawie powołali się jedynie na okoliczność „ukrytego wywłaszczenia” ich poprzedników prawnych bez stosownego wynagrodzenia, nie kwestionując wprost ważności samej umowy darowizny. Jednak z uwagi na stosowanie prawa materialnego w polskim procesie cywilnym przez sądy obu instancji z urzędu, rzeczą Sądu Apelacyjnego było rozważenie ważności przedmiotowej umowy.

Powodowie w tej sprawie nie wykazali żadnych okoliczności świadczących o zawarciu spornej umowy darowizny przez swych poprzedników prawnych pod wpływem wad oświadczenia woli w postaci groźby, czy przymusu, jak również w stanie wyłączającym swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Powodowie nie wykazali, aby w ogóle doszło do aktów zmuszania stron spornej czynności prawnej do wyrażenia określonych oświadczeń woli. Tym bardziej, że mimo możliwości odwołania się już od samego orzeczenia Zarządu Miasta K. z dnia (...), adresaci tej decyzji tego nie uczynili, jak również nie czynili nic w tej sprawie ich następcy prawni aż do 2006 r. Nawet gdyby hipotetycznie założyć, że strony spornej umowy darowizny działały pod wpływem błędu, czy groźby, na co w tej sprawie nikt z powodów się nie powołał, to wobec upływu terminu do złożenia odpowiednich oświadczeń o uchyleniu się od skutków tej czynności prawnej (art. 88 § 1 i 2 k.c.), wytoczone powództwa i tak podlegałyby oddaleniu. Za datę ustania domniemanego stanu zagrożenia, uniemożliwiającego uchylenie się od skutków oświadczenia woli, należałoby, bowiem przyjąć dzień 4 czerwca 1989r., tj. datę I wolnych wyborów do Sejmu Kontraktowego, uznając, że od tego momentu należało liczyć roczny terminy dla uchylenia się od skutków złożonego oświadczenia woli. Powódka oraz jej poprzednicy prawni nigdy wcześniej nie złożyli oświadczenia woli o uchyleniu się od skutków prawnych dokonanej darowizny, na skutek jakichkolwiek wad oświadczenia woli.

W literaturze przedmiotu wskazuje się, że – mimo braku wyraźnego w tym zakresie sformułowania art. 58 § 2 k.c. – ocenie, co do sprzeczności z zasadami współżycia społecznego podlega nie tylko treść czynności prawnej, ale i jej cel rozumiany, jako stan rzeczy, który nie jest objęty treścią oświadczenia woli, ale ma być zrealizowany, w następstwie wykonania uprawnień i obowiązków wynikających z dokonanej czynności prawnej i jest znany stronom czynności prawnej (Kodeks cywilny. Tom I. Komentarz do artykułów 1 – 534 pod red. Prof. E. Gniewka C.H.Beck W – wa 2004, s. 207). Jak słusznie wskazał Sąd II instancji w sprawie I C 79/10, przedmiotowa umowa darowizny została zawarta w 1948 r., ale na podstawie przepisów prawnych uchwalonych i obowiązujących w okresie II RP, to jest na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U RP Nr 23, poz. 202 ze zm.) w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 14 lipca 1936 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U.RP Nr 56, poz. 405). Te akty prawne zostały wydane w okresie budowania niepodległego państwa polskiego, które dopiero, co uzyskało suwerenność. Akty te sprzyjały rozwojowi cywilizacyjnemu społeczeństwa, industrializacji kraju i rozwojowi miast. Umowa darowizny części dzielonej parceli na cele publiczne związana była niewątpliwie z rozwojem miasta K. poprzez wchłanianie obszarów o charakterze dotychczas wiejskim. Taki cel darowizny był znany stronom czynności prawnej, poprzednicy prawni powódki – mimo możliwości odwołania się od decyzji Zarządu Miejskiego w K. do wojewody (...) – nie uczynili tego. Miasto K. w żaden sposób nie egzekwowało dokonanej darowizny, ani jak się okazało, nawet nie sprawdziło czy została ona rzeczywiście wykonana. W księdze wieczystej nieruchomości przez 58 lat, jako właściciele figurowali poprzednicy prawni powódki, co wyklucza, jakkolwiek przymus, zastraszenie itp. Wydzielona nieruchomość od początku była przeznaczona do użytku publicznego i nadal jest tak wykorzystywana. Jak wynika ze „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta K.” działka nr (...) wchodzi w skład jednostki bilansowej Z z przeznaczeniem pod tereny zieleni niskiej oraz realizację ścieżki rowerowej.

Działka nie została wprowadzona do obrotu prawnego, strona pozwana nie czerpała i nie czerpie z niej żadnych, nieprzewidzianych umową korzyści. Działka nie może być przeznaczona na inne cele z uwagi na swój kształt.

Stwierdzenie nieważności opisanego orzeczenia Zarządu Miasta K. z dnia (...), mocą decyzji Samorządowego Kolegium Odwoławczego w K. z dnia 10 marca 2009r., nie skutkuje automatycznym stwierdzeniem nieważności spornej darowizny. Własność nieruchomości została przeniesiona na Gminę M. K. ważną umową, która nadal stanowi ważną podstawę prawną nabycia tego prawa. Orzeczenie administracyjne nie stanowi źródła szkody, ponieważ nie wywołało skutku w postaci utraty prawa własności nieruchomości. A zatem brak jest zachowania pozwanego Skarbu Państwa, które pozostając w normalnym związku przyczynowo – skutkowym ze szkodą powodów, mogłoby stanowić podstawę jakiegokolwiek odpowiedzialności odszkodowawczej.

W tej sytuacji procesowej bezprzedmiotowe jest odnoszenie się do innych zarzutów apelacji strony pozwanej, której uwzględnienie spowodowało konieczność zmiany wyroku na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. oraz oddalenie w całości apelacji powoda L. K. (1) na podstawie art. 385 k.p.c. Z uwagi na prawomocność rozstrzygnięć dotyczących rozliczenia kosztów procesu pomiędzy powodami a pozwanym Miastem K., w nowej treści wyroku uwzględniono pkt. 2, 3 i 4, a w pkt. (...) pozostawiono orzeczenie o kosztach pełnomocnika powodów z urzędu na podstawie § 6 pkt. 7 w zw. z § 2 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (...) (Dz. U. Nr 163, poz. 1348).

Zważywszy na charakter roszczeń, fakt, że działania poprzedników prawnych powodów ostatecznie przysporzyły Skarbowi Państwa korzyść majątkową, obsługę prawną Skarbu Państwa sprawowaną przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa – podmiot powołany do prowadzenia tego typu spraw, sytuację rodzinną i majątkową powodów, Sąd ad quem na zasadzie art. 102 k.p.c. nie obciążył żadnego z powodów kosztami procesu poniesionymi przez Prezydenta Miasta K. w obu instancjach, w tym w postępowaniu zażaleniowym. Natomiast w zakresie nieuiszczonych kosztów sądowych Sąd II instancji zastosował art. 113 u.k.s.

Zażalenie okazało się częściowo zasadne.

Rację ma skarżący Skarb Państwa, że ilość godzin wskazanych przez biegłą, jaką biegła poświęciła na przygotowanie pisemnej opinii jest zawyżona, a mimo to nie została w żaden sposób skorygowana przez Sąd I instancji. Twierdzenia skarżącego o istnieniu podstaw do zmniejszenia wynagrodzenia przyznanego biegłej zaskarżonym postanowieniem znajdując akceptację Sądu Apelacyjnego w zakresie następujących elementów:

- badanie rynku (poz. 6 karty) – z 30 godzin do 0, gdyż jest to składnik pozycji 12 karty pracy biegłej;
- analiza rynku z obliczeniami, wnioskami i sformułowaniem opinii (poz. 12 karty) – z 90 godzin do 60 godzin;
- wstępne zapoznanie się z aktami (poz. 1 karty) – z 12 godzin do 0, gdyż jest to składnik pozycji 8 karty pracy biegłej;
- analiza akt sprawy (poz. 8 kart) – z 35 godzin do 8 godzin;
- sporządzanie opinii – z 155 godzin do 143 godzin.

Łącznie za zasadny należało przyjąć czas opracowania opinii w wymiarze 120 godzin, szczególnie dla biegłej, z 17 letnim doświadczeniem zawodowym w roli biegłej sądowej, posiadającej, co do zasady wiedzę specjalistyczną. Biorąc pod uwagę oznaczony postanowieniem dowodowym Sądu a quo zakres i cel opinii w niniejszej sprawie oraz wykaz czynności przedsięwziętych przez biegłego przy jej sporządzaniu, na które wskazuje karta pracy biegłego, nie budzi wątpliwości, że w pozostałym zakresie karta pracy i wydatki są zasadne. Wynagrodzenie netto wynosi, zatem 3.603,60 zł, a wydatki 335,27 zł. Niebagatelną kwotę w przyznanym wynagrodzeniu stanowi także podatek VAT w kwocie 828.69 zł.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny zmienił przedstawione postanowienie, orzekając na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.